741/06

Den 13. februar 2006 blev i sag nr. 66.421:

xx xxxxxx xxxxxx
xxxxxxxx xx
xxxx xxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der er omfattet af firmaforsikringen "Kontant Pension" i PFA Pension, klager over selskabets afvisning af at yde præmiefritagelse i forbindelse med anmeldt erhvervsevnetab.

Selskabet har afvist at yde præmiefritagelse under henvisning til, at klagerens lidelse, som har medført et erhvervsevnetab på 2/3, er omfattet af den klausul, som klageren fik oprettet i forbindelse med tegning af forsikringen i 1996.

Forsikringen er oprettet som en pensionsopsparing med dødsfaldsdækning og ret til præmiefritagelse ved invaliditet.

Det fremgår af sagen, at klagerens personforsikring den 1/1 1996 blev oprettet med følgende klausul: "Bestemmelserne om præmiefritagelse ved invaliditet kommer ikke til anvendelse, hvis invaliditeten (nedsættelse af erhvervsevnen) skyldes en lidelse i ryggen (inkl. halsen) eller symptomer stammende herfra i hoved, nakke, ryg, arme eller ben."

Klausulen blev indsat, fordi klageren i sin helbredserklæring oplyste, at hun siden 1971 havde lidt af rygproblemer.

Den 20/4 2004 anmeldte klageren, der er født i 1961, at hun havde fået konstateret hypermobilitetssyndrom, at hun siden 1997 havde været tilkendt fleksjob 12 timer ugentligt i sit hidtidige job som advokatsekretær, og at hun på sit arbejde har tilknyttet en personlig assistent op til seks timer ugentligt til varetagelse af de funktioner, som hun ikke selv kan udføre som følge af sygdommen. Af ansøgningen fremgår desuden:

"Hvornår opstod sygdommen?

En tilstand man er født med. Mit problem opstod ca. i 1995.

...

Giv med egne ord en kort beskrivelse af sygdomsforløbet:

Jeg er født med hypermobile led. PFA ville i sin tid ikke give fuld police, da man vidste, jeg havde dårlig ryg. Jeg fik først konst., hvad jeg fejlede på H. Sygehus i 1996."

Til brug for vurdering af klagerens ansøgning indhentede selskabet diverse akter fra klagerens kommune.

Af journalen fra H. Centralsygehus fremgår bl.a.:

"**09.09.2002 ambulant forundersøgelse**

41-årig kvinde henvist med hypermobilitet.

...

aktuelle

Siden 10-års alderen haft problemer med ryggen, men har først fået diagnosticeret hypermobilitetssyndrom som 35-årig. Har haft de klassiske symptomer med muskel- og ledsmerter, specielt i ungdommen, har nok lagt en psykisk blokering på smerterne, således at hun faktisk ikke ret tit har smerter men fornemmelse af ustabile led. De steder hun føler mest smerte er i højre hofte og højre skulder samt lidt i venstre knæ.

Smerterne i højre hofte har været tiltagende, og der er også kommet en murrende fornemmelse i lænderyggen. For ca. 3 uger siden havde patienten det sidste smæk i torakal columna mellem skulderbladene. Det har hun i perioder og kender det. Det går som regel i sig selv.

> For en uge siden havde patienten et smæk i lænderyggen hvilket hun aldrig har prøvet før. Siden da murren i ryggen og fornemmelse af, at hun ikke kunne støtte på det højre ben. Har gået med haltende gang og har nok belastet venstre knæ mere.
> ...
> Finder selv sine hjælpemidler bl.a. en tommel-/håndledsskinne og anordninger for fingrenes yderled. Dertil benytter hun fodledsskinne dx. for at modvirke instabilitet.
> Føler selv at hun er ved at blive mere stiv i leddene. Forventer ikke, jeg har en mirakelkur i dag, ser nok pension som et uundgåeligt udfald på et senere tidspunkt."

Ved skrivelse af 21/3 2005 meddelte selskabet afslag på præmiefritagelse, da det havde vurderet, at klagerens lidelse var omfattet af invaliditetsklausulen.

Klageren har over for nævnet påstået selskabet tilpligtet at anerkende, at hendes nuværende forringede helbredssituation ikke kan henføres til invaliditetsklausulen. Til støtte herfor anfører klageren i skrivelse af 25/3 2005 bl.a.:

> "På tidspunktet for tegning af forsikringen/pensionsaftalen var der intet, der indikerede den diagnose, som jeg fik i 1996 - hypermobilitetssyndrom. Problemstillingen på tidspunktet for tegning af nævnte aftale var, at jeg i teenageårene havde haft problemer med min ryg. Jeg oplyste PFA Pension herom, som jeg har pligt til. Forsikringen indhentede herefter oplysninger om dette, og man indsatte derefter en klausul i min police om, at
>
> 'Bestemmelsen om præmiefritagelse og udbetaling ved invaliditet kommer ikke til anvendelse, hvis invaliditeten (nedsættelsen af erhvervsevnen) skyldes en i ryggen (inkl. halsen) eller symptomer, stammende herfra i hoved, nakke, ryg, arme og ben.'
>
> Problemerne på daværende tidspunkt var afkalkning i en af mine ryghvirvler (på størrelse med 1/2 enøre) samt 'sammengroning' af nogle rygsøjleled i lænderegionen. Det vil sige, at det ikke var problemstillinger på grund af hypermobilitetssyndrom, men på grund af andre faktorer.

Jeg mener ikke, at klausulen kan bruges som grundlag for min nuværende situation, da problemet bl.a. sidder i ryggen, men også er en selvstændig lidelse i hvert af de led, som jeg har problemer med. Der er alene i klausulen taget stilling til problemstillinger, der udspringer fra ryggen og ikke for selvstændig opståede problemstillinger.

På tidspunktet for tegningen var jeg fuldtidsansat og arbejdede ofte flere timer end de 36 timer, jeg var ansat. Der var ikke på daværende tidspunkt brug for hjælp i hverdagen på arbejde, hvor jeg arbejdede fuldstædig på lige fod med mine kollegaer.

I 1996 fik jeg diagnosen hypermobilitetssyndrom på H. Sygehus, og nogle få år senere blev jeg undersøgt af overlæge B.U. på H. Sygehus i forbindelse med vejrtrækningsproblemer m.v. Hun meddelte mig efter en undersøgelse af mine led, at jeg var hypermobil i følgende led:

- Alle fingre
- Begge håndled
- Begge albuer
- Alle tæer
- Begge fodled
- Begge knæled
- Hofter
- Ryggen

Mit handicap ville ikke kunne opstå alene på grund af en hypermobil ryg. Problemer i forbindelse med ryggen ville alene kunne påvirke nakken m.v., hvis det var på grund af forkert holdning på grund af smerter o.l., men det er ikke noget problem for mig, da min smertetærskel er meget høj, og mine smerter for den største del alene viser sig som træthed i leddene. Jeg har fået forklaret det således, at min træthed er musklernes udtrætning på grund af smerter, som jeg ikke kan føle på samme måde som andre."

Selskabet har over for nævnet fastholdt afslaget på forsikringsdækning. Til støtte herfor anfører selskabet i skrivelse af 4/7 2005 bl.a.:

"Erhvervsevnen vurderes på det foreliggende at være nedsat med 2/3 af den normale erhvervsevne.

Imidlertid er forsikringspolicen ved oprettelsen forsynet med en rygklausul, som forhindrer, at der bevilges præmiefritagelse.

Denne klausul må ganske vist antages at være blevet indsat, umiddelbart før hypermobilitetssyndromet blev diagnosticeret i 1996; men det forhindrer ikke, at den også dækker denne diagnose. Baggrunden for indsættelsen var jo den, at forsikringstageren allerede i 1995 havde haft ryggener, som erfaringsmæssigt kan være vanskelige at diagnosticere.

Det gøres gældende, at rygklausulen både i sin formulering og efter sig formål må antages at være uafhængig af, om erhvervsevnenedsættelsen hidrører fra den ene eller anden specifikke lidelse i ryggen.

Selv om det måtte antages, at problemet ikke kun sidder i ryggen, men også er en selvstændig lidelse i hvert af de led, som forsikringstageren har problemer med, bestrides det, at disse øvrige led tilsammen - men uden ryggen og andre i klausulen omtalte legemsdele - skulle medføre, at erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne, som det kræves i forsikringsbetingelserne.

Kun i det særlige tilfælde, hvor en ryglidelse hidrører fra en ulykke, som ikke på nogen måde har kunnet forudses, vil rygklausulen være uanvendelig."

Efter modtagelse af selskabets svarskrivelse har klageren meddelt, at hun med virkning fra 1/8 2005 er blevet tilkendt førtidspension, idet hun - som følge af sin hypermobilitetslidelse - ikke længere kan varetage sit fleksjob på advokatkontoret.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab**

Ret til fuld invalidepension og/eller præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres med præmiebetaling eller omskrives til præmiefri forsikring (jf. 'Betingelser vedrørende præmiebetalingen', § 3), og for denne del gælder reglerne i stk. 1."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at årsagen til klagerens nedsatte erhvervsevne i det væsentligste skyldes lidelser, som er omfattet af den ovenfor gengivne klausul. Nævnet finder derfor ikke anledning til at kritisere, at selskabet har afvist at yde erstatning for tab af erhvervsevne som sket.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen